

Výsledky českých patnáctiletých žáků byly ve sledovaných gramotnostech víceméně srovnatelné s průměrem zemí OECD a z hlavních zjištění lze pozorovat, že se postupně zhoršují. Ve čtenářské gramotnosti je zhoršování pozvolnější. Ve všech druzích českých škol se snižuje podíl žáků s velmi dobrými výsledky a zvyšuje se podíl žáků s nedostatečnými výsledky. Selektivita českého vzdělávacího systému přispívá k prohlubování rozdílů mezi žáky a mezi školami. Ovšem i navzdory nízkým vynaloženým nákladům na vzdělávání žáků a nižšímu dosaženému vzdělání jejich rodičů je výsledek českých žáků lepší, než by odpovídalo stavu v zemích OECD.

Uvedená zjištění jak z hlediska mezinárodního kontextu, tak z pohledu uplynulých let ukazují, že se kvalita českého školství dlouhodobě snižuje.

Studie OECD ukazují, že země, v nichž žáci dosahují velmi dobrých výsledků, investují účelně a spravedlivě do vzdělávání tyto zdroje:

- › finanční – výdaje na vzdělávání a platy učitelů,
- › lidské – příprava a vzdělávání učitelů,
- › materiální – pomůcky, technologie a metodické materiály,
- › časové – hodinová dotace, mimoškolní vzdělávání.

Ke zlepšení školství vede dlouhodobá podpora učitelů, neustálý zájem o jejich práci i potřeby, jejich další vzdělávání, konstruktivní zpětná vazba a ovšem také důraz na jejich kvalitní práci. Ukázalo se, že čeští učitelé upřednostňují obsahovou znalost předmětů. Proto je potřeba se zaměřit na hledání a rozvíjení takových metodických a didaktických postupů v předmětech, které budou využívat nejen nabytých znalostí, vědomostí žáků, ale budou také rozvíjet jejich badatelské a experimentální dovednosti a schopnosti řešit problémy vycházející z reálných životních situací. Tím je možné žáky přesvědčit o důležitosti a významu vyučovacích předmětů pro jejich život, o smysluplnosti výuky, a tím lze zdůvodňovat nezbytnost a výhodnost vzdělání.

Je velmi účelné a výhodné podporovat vznik a fungování neformálních oborových nebo předmětových skupin učitelů, které sdílejí zkušenosti jak při osobním kontaktu, tak i na sociálních sítích. Někteří čeští učitelé se už vyrovnali se ztrátou monopolu na informace a kladou důraz na to, aby naučili své žáky, jak je získávat, třídit a hodnotit.

Kvalitnímu vzdělávání se daří tam, kde jsou pozitivní emoční sociální faktory motivace žáků, jako je radost, zvědavost, dobré pocity, radostné očekávání, a kde je cílená laskavá zpětná vazba, ocenění, pochvala, sdílení vzdělávacích úspěchů a kladné osobnostní vzory.